

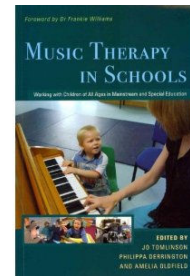
Βιβλιοκριτική

Music Therapy in Schools: Working with Children of All Ages in Mainstream and Special Education Amelia Oldfield, Jo Tomlinson & Philippa Derrington (Επιμελήτριες)

Από τη Χριστιάνα Αδαμοπούλου

Music Therapy in Schools: Working with Children of All Ages in Mainstream and Special Education
Amelia Oldfield, Jo Tomlinson & Philippa Derrington (Επιμελήτριες)

London: Jessica Kingsley (2012)
256 pp., ISBN: 978-1-84905-000-5

Η **Χριστιάνα Αδαμοπούλου** σπούδασε μουσική στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο (Τμήμα Μουσικών Σπουδών) και μουσικοθεραπεία στο Anglia Ruskin University (Ηνωμένο Βασίλειο). Έχει λάβει επίσης δίπλωμα στο πιάνο. Σήμερα εργάζεται ως καθηγήτρια μουσικής στην ειδική αγωγή και ιδιωτικά ως μουσικοθεραπεύτρια στην Αθήνα. Παράλληλα εκπαιδεύεται στην ομαδική ανάλυση και την οικογενειακή θεραπεία.

Email: christ_ada@yahoo.com

Η χαρά μου ήταν μεγάλη όταν μου δόθηκε η ευκαιρία να γράψω μια κριτική για το βιβλίο *Music Therapy in Schools: Working with Children of All Ages in Mainstream and Special Education*, που επιμελήθηκαν η Amelia Oldfield, η Jo Tomlinson και η Philippa Derrington. Ως πρώην φοιτήτρια μουσικοθεραπείας στο Anglia Ruskin University στο Cambridge είχα την τύχη να παρακολουθήσω από κοντά την κλινική δουλειά και των τριών με παιδιά. Έτσι μπόρεσα να διαπιστώσω πόσο μεγάλο ρόλο παίζει ο ενθουσιασμός και η δημιουργικότητα του μουσικοθεραπευτή ειδικά όταν εργάζεται με παιδιά και εφήβους.

Το βιβλίο είναι μια συλλογική έκδοση δεκατριών συγγραφέων με θέμα τη μουσικοθεραπεία στην εκπαίδευση. Το γεγονός ότι οι επιμελήτριες προέρχονται από διαφορετικούς χώρους της εκπαίδευσης στην Αγγλία καθορίζει σε

μεγάλο βαθμό το εύρος των εφαρμογών της μουσικοθεραπείας που παρουσιάζονται. Η Oldfield είναι καθηγήτρια και επόπτρια μουσικοθεραπείας στο Anglia Ruskin University με εκτενή κλινική εμπειρία στην παιδοψυχιατρική, η Derrington εργάζεται σε γενικά σχολεία με εφήβους και η Tomlinson στην ειδική αγωγή. Οι διαφορετικές αφετηρίες των επιμελητριών αντανακλώνται σε μεγάλο βαθμό στην επιλογή των κεφαλαίων τα οποία αφορούν ηλικίες από την προσχολική έως την εφηβεία και διαφορετικά πλαίσια όπου ασκείται η μουσικοθεραπεία (όπως τα σχολεία, τα κέντρα ημέρας, μια κινητή μονάδα μουσικοθεραπείας για απομακρυσμένες περιοχές). Δε θα πρέπει να παραληφθεί εδώ ότι οι συγγραφείς των κεφαλαίων που περιλαμβάνονται στο βιβλίο έχουν ειδικευτεί σε διαφορετικά εκπαιδευτικά προγράμματα της Αγγλίας, γεγονός που

συνεισφέρει περαιτέρω στην ποικιλομορφία της έκδοσης.

Πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι ακόμη και ο τρόπος γραφής, η δομή και η παρουσίαση των κεφαλαίων δεν ακολουθούν μια συγκεκριμένη φόρμα, με αποτέλεσμα κάθε κεφάλαιο να έχει έναν αρκετά ξεχωριστό χαρακτήρα, χωρίς όμως να χάνεται ο εστιασμός στη θεματική του βιβλίου. Επίσης τα κεφάλαια δεν έχουν ομαδοποιηθεί σε ενότητες, παρά έχουν οργανωθεί με βάση τις ηλικίες των θεραπευόμενων (ξεκινώντας από τα νήπια και καταλήγοντας στους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης). Επιχειρώντας μια ομαδοποίηση των δεκατριών κεφαλαίων για τους σκοπούς αυτής της βιβλιοκριτικής τα τοποθετώ σε τέσσερις ενότητες: σε εκείνα που οι συγγραφείς εστιάζουν σε πλευρές της κλινικής τους δουλειάς (κεφάλαια 6, 7, 10), σε εκείνα που ασχολούνται με την ένταξη και την εδραίωση της μουσικοθεραπείας με στόχο την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των παιδιών σε συγκεκριμένες δομές (κεφάλαια 1, 2, 5, 11, 13), σε εκείνα που διερευνούν την επίδραση των πολιτικών και γεωγραφικών παραγόντων στη διαμόρφωση της θεσμικής ένταξης της μουσικοθεραπείας και συνεπώς του χαρακτήρα της κλινικής δουλειάς των συγγραφέων (κεφάλαια 8, 9), και τέλος σε εκείνα που εξετάζουν το ρόλο της μουσικοθεραπείας στο πλαίσιο της διεπιστημονικής ομάδας (π.χ. το βοηθητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό του ειδικού σχολείου) (κεφάλαια 3, 4, 12). Παρακάτω αναφέρομαι περιληπτικά στα κεφάλαια της κάθε ενότητας.

Στο κεφάλαιο 6 η Jane Brackley διερευνά το πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί η έκφραση του θυμού και της επιθετικότητας σε παιδιά πέντε έως εννέα χρόνων στο πλαίσιο της μουσικοθεραπείας, στο κεφάλαιο 7 η Jo Tomlinson εστιάζει στο ρόλο της μίμησης και του καθρεπτίσματος στις συνεδρίες με παιδιά του ειδικού σχολείου, ενώ στο κεφάλαιο 10 ο Ian McTier ασχολείται με τη χρήση του κοντραμπάσου με παιδιά με αυτισμό.

Στη δεύτερη ενότητα κεφαλαίων που εστιάζουν περισσότερο στις διαδικασίες για την καθιέρωση των θέσεων μουσικοθεραπείας σε σχολεία, κέντρα ημέρας και νοσοκομεία, οι Emma Davies και Clare Rosscornes στο κεφάλαιο 1 περιγράφουν με γλαφυρό τρόπο τις προκλήσεις που συνάντησαν στην προσπάθειά τους να εισαγάγουν τη μουσικοθεραπεία σε ένα κέντρο ημέρας για νήπια και η Nicky O'Neill (κεφάλαιο 2) καταγράφει την πορεία ανάπτυξης της μουσικοθεραπείας σε ένα κέντρο διάγνωσης για νήπια, παραθέτοντας παράλληλα ενδιαφέρον κλινικό υλικό. Στο κεφάλαιο 5, η Jan Hall περιγράφει τους περιορισμούς και τα ωφέλη από το διπλό της ρόλο ως μουσικοθεραπεύτριας και δασκάλας μουσικής στο ειδικό σχολείο, ενώ στο κεφάλαιο 11 η Órla

Casey ασχολείται με το ρόλο της μουσικοθεραπείας σε παιδιά που αντιμετωπίζουν σοβαρές ασθένειες εξετάζοντας παράλληλα το πώς μπορεί να συνδεθούν οι υπηρεσίες της νοσοκομειακής περίθαλψης με την εκπαίδευση. Τέλος, η Philippa Derrington στο κεφάλαιο 13 περιγράφει τους τρόπους με τους οποίους εντάχθηκε η μουσικοθεραπεία στο γενικό γυμνάσιο που εργάζεται παραθέτοντας επίσης αποσπάσματα από μελέτες περιπτώσεων με έφηβους μαθητές.

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον διάβασα τα κεφάλαια 8 και 9 τα οποία - όπως αναφέρθηκε - εστιάζουν στα ιδιαίτερα γεωγραφικά και πολιτικά χαρακτηριστικά της περιοχής όπου ασκείται η μουσικοθεραπεία. Η Angela Harrison στο κεφάλαιο 8 αφηγείται πώς μια μικρή ομάδα μουσικοθεραπευτών μέσα σε διάστημα είκοσι ετών κατάφερε να εισαγάγει τη μουσικοθεραπεία στα γενικά και στα ειδικά σχολεία του York και του North Yorkshire, ενώ η Karen Diamond στο κεφάλαιο 9 περιγράφει την εγκαθίδρυση της υπηρεσίας μουσικοθεραπείας για την αντιμετώπιση του κοινού διαγεννηαλογικού τραύματος στα σχολεία του Belfast και την κλινική της εργασία εκεί.

Στην τελευταία ενότητα κειμένων ο Chris Achenbach (κεφάλαιο 3) παρουσιάζει τη δουλειά του ως μουσικοθεραπευτή και επόπτη σε κέντρο ημέρας για νήπια και τις οικογένειές τους. Οι Anne Bruce και Suzie High (κεφάλαιο 4) γράφουν για τις αντιλήψεις άλλων ειδικών και συναδέλφων για τη μουσικοθεραπεία στο πλαίσιο του ειδικού σχολείου. Τέλος, ο John Strange (κεφάλαιο 12) περιγράφει τη συνεργασία του με το βοηθητικό εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου όπου εργάζεται.

Θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι το εύρος του υλικού που παρουσιάζεται στο βιβλίο δεν ευνοεί τον εστιασμό και την εμβάθυνση σε κάποιο συγκεκριμένο ζήτημα (π.χ. ηλικιακή ομάδα, παθολογία ή πλαίσιο εφαρμογής). Ωστόσο, είναι χρήσιμο να παρατηρήσει κανείς ότι, τουλάχιστον στην Αγγλία, η βιβλιογραφία σχετικά με τη μουσικοθεραπεία στην εκπαίδευση είναι περιορισμένη, παρά το γεγονός ότι η συστηματική αξιοποίηση της θεραπευτικής διάστασης της μουσικής αναδύθηκε μέσα από την ειδική αγωγή. Ως εκ τούτου η ύπαρξη ενός τέτοιου βιβλίου αφενός δίνει μια πλήρη εικόνα για το σύνολο των εφαρμογών της μουσικοθεραπείας στην εκπαίδευση στην Αγγλία, αφετέρου μπορεί να λειτουργήσει ως αφετηρία για περαιτέρω έρευνα σε αρκετά πεδία, κάποια από τα οποία αποτυπώνουν το 'άνοιγμα' της μουσικοθεραπείας σε ευρύτερες πληθυσμιακές ομάδες (όπως για παράδειγμα στην περίπτωση του τραύματος).

Κλείνοντας, το βιβλίο αυτό, πέραν του κλινικού του ενδιαφέροντος, είναι μια καλή αφορμή για

σκέψη σχετικά με τις συνεχώς διασταυρούμενες και αλληλεπιδρώσες διαστάσεις της εργασίας του μουσικοθεραπευτή οι οποίες εκφράζονται μέσα από την κουλτούρα του, την κουλτούρα του θεραπευόμενου, αλλά και τις ιδιαίτερες πολιτισμικές, γεωγραφικές και πολιτικές συνθήκες που επηρεάζουν και διαμορφώνουν το πλαίσιο στο οποίο ασκείται η μουσικοθεραπεία. Ειδικά οι Έλληνες μουσικοθεραπευτές διαβάζοντάς το βιβλίο αυτό, ίσως εμπνευστούν από την επιμονή και το πείσμα των Βρετανών συναδέλφων τους, προκειμένου να εδραιωθεί μέσα από τη δουλειά τους ο ρόλος της μουσικής για θεραπευτικούς σκοπούς στους χώρους τόσο της ειδικής όσο και της γενικής εκπαίδευσης.

Προτεινόμενη παραπομπή:

Αδαμοπούλου, Χ. (2012). Βιβλιοκριτική: “Music Therapy in Schools: Working with Children of All Ages in Mainstream and Special Education” (Oldfield, Tomlinson & Derrington, Επιμελήτριες). *Approaches: Μουσικοθεραπεία & Ειδική Μουσική Παιδαγωγική*, 4(2), 128-130. Ανακτήθηκε από το <http://approaches.primarymusic.gr>